

YRITYSVASTUULLISUUDEN FOKUSRYHMÄKONSEPTI

VINKKEJÄ YRITYSPALVELUILLE
KONSEPTIN KÄYTTÖÖNOTTOON

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Tausta

Konseptin tarkoituksena on tukea yksinyrittäjien ja mikroyrittäjien tuottavuutta ja työhyvinvointia. Fokusryhmien peruseriaatteena on vertaisoppiminen ja vertaistuki yrittäjien luottamuksellisessa pienryhmässä, jossa on ulkopuolinen fasilitoija. Hankkeen erityisenä painopisteenä oli yritys vastuullisuus, johon liittyvät teemat antoivat rungon fokusryhmätoteutuksen sisällön suunnittelulle. Tämän konseptin avulla yrittäjille pystytään tarjoamaan vastuullisuusosaamisen lisäämistä nopeasti ja tehokkaasti. Fokusryhmätyöskentelyssä yrittäjä voi paneutua järjestelmällisesti tunnistetun kehittämistarpeen ratkaisemiseen.

Fokusryhmissä yrittäjä syventyy yritys vastuullisuuteen asiantuntija-alustusten ja kehittämistehtävien kautta sekä ryhmän osaamista hyödyntäen. Fokusryhmissä suunnitellaan yritys vastuullisuuden kehittämiseen liittyviä kokeiluja, joita viedään käytäntöön ja joiden kokemuksista keskustellaan ryhmässä. Yrittäjiä autetaan myös kehittämään vastuullisuusosaamistaan osana huolella suunniteltua strategiaa.

Yritys vastuullisuuden fokusryhmä voi sisältää useita eri vastuullisuuden osa-alueita (taloudellinen vastuu, ympäristövastuu, sosiaalinen vastuullisuus) tai se voidaan osallistuvien yrittäjien tarpeiden mukaan kohdentaa yhden osa-alueen ympärille.

Fokusryhmätoiminnan hyöty yrittäjälle

Fokusryhmätoimintaan osallistuvien yrittäjien yritys vastuuseen liittyvä osaaminen kehittyy. Vastuullisuuden osaamisen kehittyminen tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia liiketoimintaan ja suojaa riskeiltä. Toisten yrittäjien ideoita ja kokemuksia hyödyntäen voi jalostaa konkreettisia ideoita yritys vastuullisuuden kehittämiseen omassa yritystoiminnassaan. Osallistujat oppivat käyttämään työkaluja ja malleja, joita he voivat hyödyntää ja soveltaa myöhemminkin liiketoimintansa kehittämisessä.

Fokusryhmätoiminnan hyödyt tiivistettynä:

- Verkostot tukevat osaamista ja mahdollistavat yhteistyön
- Tiedot ja taidot karttuvat opiskelun ja tekemisen kautta
- Henkilökohtaiset ominaisuudet, yksilön persoonallisuus, asenteet ja tunneäly
- Kokemuksen kautta kertynyt hiljainen tieto, jota voi hyödyntää uusiin ja yllättäviinkin tilanteisiin

FOKUSRYHMIEN VALMISTELU

Valmennuksien järjestäminen

Valmennuksia järjestettäessä on hyvä ottaa huomioon valmennusympäristön tekniset mahdollisuudet ja mahdolliset rajoitteet. Varsinkin hybridivalmennuksia järjestettäessä kannattaa testata ennakkoon mahdollisimman hyvin teknisten laitteiden toimivuus ja mahdollisesti järjestää IT-tukea paikan päälle tilaisuuden ajaksi. Myös valmentajalla on hyvä olla oma asiantuntemusta käsiteltävästä teemasta sekä osaamista tilaisuuksien fasilitointiin.

Tilaisuuksia on hyvä järjestää myös osallistujayrittäjien omissa tiloissa mahdollisuuksien mukaan. Yrittäjä itse voi toimia tällöin tilaisuuden isäntänä/emäntänä, jolloin hänellä on erinomainen tilaisuus esitellä omaa toimintaansa ja luoda samalla ympärilleen yrittäjäverkostoa.

Ryhmiä kokoonpano

Yhdessä fokusryhmässä voi olla noin 10 yritystä, jotka tapaavat säännöllisesti. Käytännössä ryhmän koko voi olla myös pienempi toiminnan siitä kärsimättä. Huomattavasti isompi ryhmä on syytä jakaa sopiviin ryhmiin, jotta jokaisella osallistujalla on mahdollisuus saada kohdennettua ohjausta ja vertaistukea.

Jokainen ryhmä kokoontuu noin 4 kertaa, joista yrittäjän toivotaan osallistuvan koko sarjaan, mutta tilanteen mukaan myös 1–3 osallistumiskertaa on mahdollista.

Tilaisuuksien viestintä

Tilaisuuksien viestinnässä noudatetaan viestintäsuunnitelmaa, johon kuuluu aikataulutettu somemarkkinointi, tilaisuuksia edeltäneet yrittäjille suunnatut henkilökohtaiset sähköpostiviestit, kutsulinkin lähetys etäosallistujille ennen tilaisuutta ja jälkimarkkinointi sekä tilaisuuden materiaalin jakaminen. Lisäksi osallistujien käyttöön tehdään WhatsApp -ryhmä ja Teams-alusta, johon kerätään hankkeen aikana nauhoitetut esitykset sekä muu materiaali.

Valmentajan osaaminen

Olennainen osa yritysvalmennusten onnistumista on valmentajan osaaminen. Fokusryhmäkonseptissa on tärkeää, että fasilitoijana toimiva valmentaja tunnistaa osallistuvien yritysten kehittämistarpeet, onnistuu kokoamaan toisiaan täydentävien yrittäjien ryhmän ja kutsuu tilaisuuksiin innostavat asiantuntijat, jotka voivat tuoda sisällöllistä osaamista ryhmiin. Fasilitoijan vastuulla on ennen kaikkea tapaamisten organisointi, markkinointi, ilmoittautumisten vastaanottaminen sekä viestintä osallistujille ennen ja jälkeen tilaisuuden (mm. materiaalien toimitus ja palautteen kerääminen).

Vastuullisuudesta vetovoimaa.

Fokusryhmät

- Yritysvastuullisuuden edistäminen digitaalisuuden kautta**
 - Digitaalisuuden mahdollisuudet yrityksen viestinnässä ja markkinoinnissa, tuotteissa ja palveluissa sekä liiketoimintaprosesseissa
 - Tapaamiset 28.4., 12.5., 2.6. ja 9.6.2022
- Vastuullisen yrityksen brändin rakentaminen ja viestintä**
 - Yrityksen viestintä eri kanavissa, asiakaslähtöisyys ja yhteiskuntavastuu
 - Tapaamiset 25.8., 8.9., 22.9. ja 6.10.2022
- Hyvä hallinto ja talous**
 - Vastuullisuuden näkymistä yrityksen taloushallinnossa, hankinnoissa, riskienhallinnassa ja suhteissa sidosryhmiin
 - Tapaamiset 27.10., 10.11., 24.11. ja 8.12.2022
- Avoin fokusryhmä; sisältö tarkentuu osallistujien kiinnostuksen mukaan**
 - Tapaamiset 26.1., 2.2., 16.2. ja 2.3.2023

Fokusryhmissä syvennyttään oman yrityksen kehittämiseen ja esim. vastuullisuussuunnitelman laatimiseen. Työskentely perustuu asiantuntija-alustuksille, ryhmän jäsenen vuorovaikutukselle, osaamisen hyödyntämiselle ja kokemusten jakamiselle. Tapaamisten sisältöjä tarkennetaan osallistujien kiinnostuksen mukaan.

www.utu.fi/hybridi

Malli fokusryhmätapaamisten sarjan markkinoinnista

FOKUSRYHMÄTAPAAMISTEN TOTEUTUS

Alkukartoitus

Osallistujayrityksille kannattaa tehdä rekrytoinnin jälkeen alkuhaastattelu ja / tai kysely, jolla selvitetään yrittäjien vastuullisuusosaamisen ja vastuullisuustoiminnan nykytilaa. Alkukartoituksen perusteella on mahdollista koota samoista kehittämisteemoista kiinnostuneet yrittäjät samaan fokusryhmään ja valita sopivimmat sisällöt tapaamisiin.

Teemoitetut tapaamiskerrat

Tapaamisia voi järjestää missä tahansa yrittäjien helposti saavutettavissa olevassa tilassa. Esimerkiksi yrityspalveluorganisaatioissa ja oppilaitoksissa, mutta myös yrityksillä itsellään on tapaamispaikoiksi soveltuvia tiloja. Tilan on syytä olla miellyttävä ja riittävän rauhallinen, jotta yrittäjät voivat keskittyä käsiteltävänä olevaan asiaan. Tilaisuuksien asiantuntija-alustuksia varten tarvitaan riittävä äänentoisto, riittävän suuri näyttö esitettävää materiaalia varten ja etäyhteydellä alustavia tai etäyhteydellä osallistuvia yrittäjiä varten laadukas etäpalaverivarustus.

Tapaamisia voi järjestää etävalmennuksina, lähivalmennuksina, hybridivalmennuksina tai kohdeyrityksissä tehtävinä yrityscase -valmennuksina. Lähitapaamiset ovat avoimen keskustelun ja verkostoitumisen kannalta kaikkein hedelmällisimpiä, mutta etäosallistuminen saattaa toimia paremmin itsenäistä työskentelyä (esimerkiksi erilaisten arviointityökalujen käyttöä tai yrityskohtaisten suunnitelmien tekoa) sisältävissä tapaamisissa. Osa tapaamisista voidaan toteuttaa vertaisoppimista tukevana yritysvierailuina, joissa tutustutaan isäntäyritysten konkreettisiin vastuullisuustoimiin. Näissä yrityscase-valmennuksissa osallistujien on mahdollisuus tutustua yritysvastuun toteuttamiseen käytännössä.

Fokusryhmätapaamisissa on yleensä asiantuntija-alustus, jonka pohjalta osallistujat suunnittelevat, miten valittua teemaa vievät omassa yritystoiminnassaan käytäntöön. Työskentely perustuu ryhmän jäsenten vuorovaikutukselle ja osaamisen hyödyntämiselle teeman viemisessä käytäntöön, kokeilujen suunnittelussa ja kokemusten jakamisessa.

ESIMERKKEJÄ KOKEILLUISTA SISÄLLÖISTÄ JA TYÖKALUISTA

Yksittäisten teemojen sisältöjä ja työkaluja

Yritysvastuun teemoihin voi tutustua lisää
HYBRIDIn [Mikroyrittäjän vastuullisuuskäsikirjassa](#)

Yrittäjän työhyvinvointi

- Työkyvyn, osaamisten ja tuottavuuden yhteys
- Kuormitus- ja voimavaratekijät, psykologinen palautuminen
- Yrittäjän oman työhyvinvointisuunnitelman laatiminen
- Työhyvinvointitesti
- Ajankäytön hallinta
- Hyvinvointilupaus itselle

Yrityksen vastuullisuussuunnitelman aloittaminen

- Johdanto päivän teemaan. Missä mennään vastuullisuusasioissa?
- Vastuullisuussuunnitelman työstämistä vertaisryhmissä
- Arvot ja kolme kehittämistavoitetta vastuullisuuden suhteen
- Vastuullisuussuunnitelman työstämistä vertaisryhmissä
- Tavoitteista toimenpiteisiin "stepbystep". Ensimmäinen kehittämistavoite toimenpiteineen
- Päivän yhteenvetokeskustelu

Yksittäiseen yritys vastuun osa-
alueeseen rakennettu esimerkki,
osa-alueena:
Taloudellinen vastuu

Fokusryhmän teemana:
Hyvä hallinto ja talous

Tämän teeman alle sopivia valmennuksia ovat Laatu vastuullisuuden työkaluna, Jatkuva parantaminen liiketoiminnan kehittämisessä ja Yritysvastuun käytännön työkaluja.

Laatu vastuullisuuden työkaluna

- Mitä se tarkoittaa omalle yrityksellesi ja ennen kaikkea mikä on sen merkitys asiakkaalle?
- Miten voit mitata laatua vaivattomasti ja järkevästi omassa liiketoiminnassasi?
- Laatuajattelun sanoittaminen ymmärrettäväksi sanomaksi sidosryhmille.

Jatkuva parantaminen liiketoiminnan kehittämisessä

- Miten jatkuvaa kehittämistä ja mittaamista voidaan hyödyntää yksinkertaisella tavalla mikroyritysten vastuullisuuden kehittämisessä?
- Kehittyminen pienin askelin kohti vastuullisempaa liiketoimintaa

Yritysvastuun käytännön työkaluja

- Taloudellisen vastuun eri osa-alueet ja tärkeimmät vastuullisuuden kehitysalueet
- Riskienhallinnan perustyökalut
- Ohjeet vastuullisuussuunnitelman tekemiseen

YRITYSVASTUULLISUUDEN FOKUSRYHMÄKONSEPTI

VINKKEJÄ YRITYSPALVELUILLE KONSEPTIN KÄYTTÖÖNOTTOON

Opas on tuotettu osana Mikroyrittäjien yritysvastuullisuuden vahvistaminen vertaisverkoston kautta – HYBRIDI -hanketta, joka on tukenut satakuntalaisia mikroyrittäjiä vastuullisen liiketoiminnan rakentamisessa.

Euroopan sosiaalirahasto (ESR) on rahoittanut hanketta Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kautta.

Tekijät

Anna-Mari Simunaniemi Sari Liikala

Susanna Virkki Satu Tähtinen

Jyrki Nieminen

HYBRIDI-tiimi

HYBRIDI-hankkeen päätoteuttajana Turun yliopiston kauppakorkeakoulun Porin yksikkö (TSE Pori). Osatoteuttajana Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutin mikroyrittäjyyden tutkimusryhmä MicroENTRE.

Turun yliopiston kauppakorkeakoulun Porin yksikkö

<https://www.utu.fi/fi/yliopisto/turun-kauppakorkeakoulu/porin-yksikko>

Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutin mikroyrittäjyyden tutkimusryhmä MicroENTRE
<https://www oulu.fi/fi/tutkimusryhmat/mikroyrittajjys-keskus-microentrer>

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus